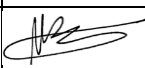

**Selectieadvies archeologische monumentenzorg
Gemeente Meerijstad**

**Eerde, Esdonkstraat 2
(Gemeente Meerijstad)
Een bureauonderzoek en inventariserend
veldonderzoek (BO en IVO-O)
Salisbury Archeologisch Rapport 386**

***Salisbury Archeologie
(definitieve versie rapport)***

**Let op: Met de goedkeuring van deze
rapportage is ingestemd met het
uitvoeren van een vervolgonderzoek**

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller	Juan van der Roest	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	15-12-2020	
Controle	Stefan Molenaar	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	15-12-2020	SM
Controle Gemeente Meerijstad	Mark van den Broek	medewerker Erfgoed gemeente Meerijstad	15-12-2020	

1 Inleiding

In opdracht van BRO heeft Salisbury Archeologie in juli en augustus 2020 archeologisch vooronderzoek uitgevoerd voor het plangebied Esdonkstraat 2 te Eerde. Het gebied wordt herontwikkeld en daarvoor is onder meer een nieuw bestemmingsplan nodig. Het plangebied ligt in de dorpskern van Eerde en omvat de kerk en het open terrein ten W. hiervan.

De onderzoekslocatie ligt volgens de Archeologische Beleidskaart van de voormalige gemeente Veghel (2009, geactualiseerd 2014) in een zone met een hoge archeologische verwachting. Voor deze zone geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en een verstoringsdiepte vanaf 30 cm -mv. Binnen het bestemmingsplan *Kom Eerde* (2010) geldt de dubbelbestemming *Waarde-Archeologie*. Voor deze zone geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een oppervlakte groter dan 100 m² en een verstoringsdiepte vanaf 50 cm -mv. De geplande ingrepen beslaan een oppervlakte van 1.450 m² en zullen naar verwachting dieper reiken dan 50 cm -mv. Conform het gemeentelijk beleid is dus archeologisch onderzoek nodig.

De gemeente Meerijstad is - als bevoegde overheid - nu gevraagd het onderzoek te beoordelen en een selectieadvies op te stellen. Het rapport is daartoe voorgelegd aan de afdeling SO/Erfoed van de gemeente 's-Hertogenbosch.

1.1 Het plangebied

Het plangebied ligt aan de Esdonkstraat 2 te Eerde en heeft een oppervlakte van ca. 4.800 m². Kadastraal staat het bekend als Veghel, sectie F, nr. 4549. Op dit moment is het plangebied in gebruik als kerk met daaromheen een grasveld met bomen. Voor de ligging en exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar het rapport van Salisbury.

1.2 Aard van de bedreiging

In het kader van de herontwikkeling van dit gebied wordt nieuwbouw gerealiseerd met daarin een school, woningen, een kinderdagverblijf, een kerk en overige bijeenkomst ruimtes. De bestaande kerk wordt niet gesloopt, maar wordt onderdeel van de nieuwe constructie. Volgens het definitieve ontwerp hebben de ingrepen een oppervlakte van ca. 1.450 m²; de verstoringsdiepte van de ingrepen is nog niet bekend. De kans dat bij de voorgenomen bodemingrepen mogelijk aanwezige archeologische waarden worden beschadigd of zelfs worden vernietigd, is daarbij groot.

2 Archeologisch onderzoek

Salisbury heeft het onderzoek in juli en augustus uitgevoerd en het volgende rapport opgesteld:

Soldaat, M., en Y.R. Csonka, 2020: Eerde, Esdonkstraat 2 (gem. Meerijstad) - Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (BO en IVO-O) - Salisbury Archeologisch Rapport 386 - versie concept, v. 2.0 - 14 december 2020.

Eerder was de conceptversie (v. 1.0 - 27 augustus 2020) van dit rapport al beoordeeld, daarbij waren slechts enkele kleine op- en aanmerkingen geplaatst, die in deze definitieve versie in voldoende mate zijn verwerkt, zie 3 *Beoordeling*.

Dit rapport dient tevens als bijlage van het ontwerpbestemmingsplan van BRO.

2.1 Onderzoeksmethode

Doel van bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en in de omgeving (onderzoeksgebied) van het plangebied. Op basis van de verkregen informatie wordt een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied opgesteld. Hierin wordt beschreven of er archeologische resten aanwezig (kunnen) zijn in het plangebied, wat de potentiële aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden zijn en of deze een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Indien dit het geval is, wordt geadviseerd op welke wijze hiermee in het vervolgtraject rekening dient te worden gehouden.

Doel van het booronderzoek is het toetsen van de gespecificeerde verwachting. Er zijn 6 boringen regelmatig verspreid over het plangebied gezet. Alle boringen zijn gezet met een Edelman-boor (7 cm Ø) tot 30 cm in de onverstoorte pleistocene ondergrond op 1,35-2,25 m -mv. Opgeboord materiaal is met de hand onderzocht op archeologische indicatoren. Boringen zijn beschreven conform NEN 5104 en ASB 5.2.

Het gehele onderzoek is uitgevoerd conform de beoordelingsrichtlijn SIKB 4000 (v. 4.1) met bijbehorende protocollen (KNA 4.1) 4002 en 4003 en het archeologiebeleid van de gemeente Meerijstad.

2.2 Resultaten en conclusie onderzoek (verkort)

Op basis van het bureauonderzoek werd geconcludeerd dat in het plangebied mogelijk drie archeologisch relevante niveaus aanwezig kunnen zijn. Het diepst gelegen niveau omvat de top van de pleistocene dekzandafzettingen. Op deze afzettingen wordt een esdek verwacht dat in de Late Middeleeuwen of Nieuwe Tijd is ontstaan en waarin resten uit de Late Middeleeuwen t/m Nieuwe Tijd worden verwacht. Het esdek vormt dan ook het tweede archeologische niveau. In de top van het dekzand kunnen resten worden aangetroffen vanaf het Laat-Paleolithicum t/m de Late Middeleeuwen. Daarnaast worden funderingsresten uit de Nieuwe Tijd vlak onder het maaiveld verwacht, met name ter plaatse van de voormalige schuurkerk.

De archeologische verwachting is in het veld getoetst door middel van een verkennend booronderzoek. Hieruit bleek dat het diepste archeologische niveau, de top van het dekzand, in een groot deel van het plangebied niet meer intact is. In 2 boringen is nog een restant van een podzolprofiel gezien, maar in de overige boringen is de top van het dekzand ofwel opgenomen in het esdek of verstoord door de sloop van voormalige bebouwing. Diep ingegraven sporen, zoals greppels of kuilen kunnen wel nog in het dekzand aanwezig zijn. Het dekzand is aangetroffen op 1,15 - 1,95 m -mv (8,33 - 9,41 m +NAP). Ook het tweede archeologische niveau is grotendeels verstoord. Slechts in 2 boringen is duidelijk nog sprake van een esdek. Hier zijn mogelijk nog sporen en vondsten uit de Late Middeleeuwen t/m Nieuwe Tijd aanwezig, maar in de rest van het plangebied is dit niveau volledig verstoord door de sloop van de bebouwing.

Op basis van de boringen is niet eenduidig of er nog sprake is van behoudenswaardige resten van bebouwing uit de Nieuwe Tijd; in vrijwel het gehele plangebied is sprake van verstoring door sloop van bebouwing, maar het is niet zeker of er nog intacte funderingsresten of aan de bebouwing gerelateerde sporen of vondsten aanwezig zijn in het plangebied. De puinresten in de verstoorde laag betreffen zowel relatief modern rood baksteen als oranje en gele baksteenspikkels die mogelijk ouder zijn. Eén boring is gestuit op ondoordringbaar puin, mogelijk is hier een restant van een fundering geraakt.

2.3 Advies Salisbury Archeologie

Salisbury adviseert om vervolgonderzoek uit te voeren omdat op basis van het verkennend booronderzoek niet in voldoende mate kan worden vastgesteld of er archeologische resten in het plangebied voorkomen. Aangezien (verder) booronderzoek niet geschikt is voor het opsporen van funderingsresten uit de Nieuwe Tijd en/of sporen uit het Laat-Paleolithicum t/m Middeleeuwen, heeft een proefsleuvenonderzoek de voorkeur als vervolgstap binnen de AMZ-cyclus. Het doel van dit proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting. Het vervolgonderzoek zal moeten aantonen of er sprake is van een vindplaats en de aard, omvang en datering hiervan vaststellen. Voor het proefsleuvenonderzoek dient eerst een door de bevoegde overheid goedgekeurd PvE te worden opgesteld.

3 Beoordeling namens/door de Gemeente Meerijstad

Het rapport voldoet aan de huidige wet- en regelgeving. Het is verder goed opgesteld en het maakt een selectieadvies/-besluit in dezen mogelijk.

3.1 Selectieadvies Gemeente Meerijstad

Gezien het voorgaande kan de gemeente nu geheel instemmen met de inhoud en strekking van het rapport en met het advies van Salisbury om - *binnen de lopende AMZ-cyclus* - eerst nog nader onderzoek noodzakelijk te achten.

Het rapport kan bij dezen definitief worden goedgekeurd en zal derhalve (*procedureel*) worden vastgesteld.